

ADRIANA PENA

Res iudicata pro veritate habetur

...sau despre lucrul judecat

REPERE TEORETICE
ȘI JURISPRUDENȚĂ

Editura
Hamangiu

By Adriana Pena

A

D

A

G

I

U

M

CUPRINS

Capitolul I. Repere teoretice	1
§ 1. – Originea și scopul <i>res judicata</i>	1
§ 2. – Considerații generale privind autoritatea de lucru judecat	3
§ 3. – Sediul materiei: noul Cod de procedură civilă	7
§ 4. – Autoritatea de lucru judecat – efect al hotărârii judecătorești	8
Capitolul al II-lea. Jurisprudență	37
1. Plată nedatorată. Acțiune arbitrală în obligarea <i>accipiens</i> -ului de rea-credință la plata dobânzii legale penalizatoare de la data introducerii acțiunii arbitrale. Acțiune ulterioară prin care <i>accipiens</i> a fost obligat la plata dobânzii legale penalizatoare de la data primirii plăților. Neîncălcarea autorității de lucru judecat	37
2. Contract de împrumut. Restituirea sumei împrumutate. Sechestrul asigurător. Limitele verificărilor permise instanței. Considerente indiferente (supraabundente). Inexistența autorității de lucru judecat în privința lor	42
3. Acțiune în pretenții întemeiată pe răspunderea civilă delictuală, analizată și respinsă pe fond. Promovarea unei noi acțiuni privind aceleași pretenții, întemeiată pe îmbogățirea fără justă cauză. Inadmisibilitate	48
4. Inexistența legăturii de cauzalitate între acțiunea ilicită imputată inculpatului și rezultatul vătămător. Achitare pe motiv că fapta nu există. Acțiune în răspundere civilă delictuală. Efectul pozitiv al lucrului judecat al hotărârii penale de achitare în cadrul procesului civil	51
5. Acțiune în rezoluțiunea unui contract de cesiune de drepturi litigioase. Calitatea de persoană îndreptățită la măsuri reparatorii în temeiul Legii nr. 10/2001, stabilită de prima instanță. Efectul pozitiv al lucrului judecat anterior	61

- 6.** Hotărâri pronunțate în regulator de competență. Pretenții derivate din același raport juridic. Autoritatea de lucru judecat a considerentelor _____ 65
- 7.** Acțiune în despăgubiri. Conexarea dosarului. Efecte. Analiza incidenței autorității de lucru judecat în raport de toate dosarele conexe _____ 69
- 8.** Acțiune în constatarea diminuării participației de acțiuni. Contract de cesiune de acțiuni. Chestiuni litigioase dezlegate definitiv printr-o decizie anterioară. Interpretarea convenției părților. Efectul pozitiv al autorității de lucru judecat. Obligația instanței _____ 73
- 9.** Acțiune în revendicare. Comparare de titluri. Autoritate de lucru judecat. Excepție de ordine publică. Invocare în recurs. Regim juridic _____ 78
- 10.** Solicitarea rezilierii judiciare a unui contract de închiriere și, ulterior, într-un alt litigiu, a rezilierii de drept. Efectul pozitiv al autorității de lucru judecat. Diferența de condiții față de efectul negativ. Consecințele reținerii existenței autorității de lucru judecat _____ 83
- 11.** Revizuire. Invocarea încălcării autorității de lucru judecat. Hotărâri pronunțate în același dosar. Inadmisibilitate _____ 87
- 12.** Contract de vânzare-cumpărare. Revendicare imobil. Sucursală. Capacitate de folosință. Rectificare de carte funciară. Efectul pozitiv al lucrului judecat. Distincția dintre excepția autorității de lucru judecat și prezumția de lucru judecat _____ 90
- 13.** Contestație formulată de creditor împotriva notificării de dare în plată. Analiza impreviziunii. Acțiune formulată de debitor având ca obiect stingerea datoriei reziduale izvorâte din contractul de credit bancar. Autoritate de lucru judecat _____ 96
- 14.** Ordonanță președințială. Suspendarea procedurii de vânzare la licitație publică a activelor. Autoritate de lucru judecat relativă. Modificarea împrejurărilor de fapt existente la momentul înregistrării primei cereri. Consecințe _____ 100

- 15.** Antecontract de vânzare-cumpărare. Înstrăinarea prin act cu titlu oneros a bunului promis spre vânzare. Autoritatea de lucru judecat a hotărârii prin care a fost respinsă acțiunea în prestație tabulară formulată de promitentul-cumpărător. Executarea prin echivalent a obligației. Momentul de la care începe să curgă prescripția dreptului material la acțiune. Despăgubiri egale cu valoarea de circulație a bunului _____ 103
- 16.** ¹ Suspendarea judecării cauzei când dezlegarea ei depinde, în tot sau în parte, de existența ori inexistența unui drept care face obiectul unei alte judecări. Recurs împotriva încheierii de suspendare. Imposibilitatea opunerii autorității de lucru judecat a unei hotărâri prin care s-a soluționat un alt litigiu _____ 111
² Respectarea limitelor casării. Posibilitatea instanței de a suspenda judecata _____ 111
- 17.** Cerere de revizuire. Invocarea contrarietății dintre o hotărâre judecătorească și o ordonanță emisă de parchet în cadrul urmăririi penale. Inadmisibilitate _____ 117
- 18.** ¹ Acțiune în constatarea dării în plată. Analiza impreviziunii. Inadmisibilitatea analizării aceleiași chestiuni într-un al doilea proces care are legătură cu chestiunea deja tranșată. Efectul pozitiv al autorității de lucru judecat ____ 119
² Acțiune în constatarea dării în plată. Acțiune în constatarea clauzelor abuzive. Proceduri judiciare distincte _____ 119
- 19.** Revizuire. Cazul prevăzut de art. 509 alin. (1) pct. 8 NCPC privind încălcarea autorității de lucru judecat. Condiții de invocare și scopul reglementării _____ 123
- 20.** Dispoziție de restituire a imobilului emisă în temeiul Legii nr. 10/2001, anulată într-un proces penal. Înstrăinări succesive. Nulitatea actelor subsecvente. Cerere de chemare în garanție. Autoritatea de lucru judecat a hotărârii penale _____ 126
- 21.** Acțiune în răspundere civilă contractuală pentru lipsa de folosință a unui imobil. Neîntrunirea cerinței privind identitatea de părți. Imposibilitatea invocării autorității de lucru judecat _____ 134

- 22.** Revizuire. Contrarietate de hotărâri. Condiții de admisibilitate. Soluții care se exclud reciproc _____ 137
- 23.** Autoritatea de lucru judecat a unei hotărâri străine. Părți la procedura recunoașterii hotărârii. Opozabilitatea față de terți _____ 140
- 24.** Excepția lipsei capacității procesuale de folosință. Respingere. Împiedicarea dobândirii autorității de lucru judecat prin promovarea căii de atac _____ 143
- 25.** Revizuire. Cazul prevăzut de art. 509 alin. (1) pct. 8 NCPC. Hotărâre prealabilă pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și hotărâre prin care se dezleagă în concret o chestiune dedusă judecătii. Inadmisibilitate _____ 148
- 26.** Cerere de recuzare. Cazul prevăzut de art. 42 alin. (1) pct. 1 NCPC. Judecător care și-a exprimat părerea referitor la soluția în cauză. Judecător care a pronunțat o hotărâre ce a dobândit autoritate de lucru judecat, privind chestiuni litigioase similare ori aflate în legătură de cauzalitate cu cele care fac obiectul judecătii în noul proces. Distincții _____ 151
- 27.** Autoritatea de lucru judecat provizorie a încheierii interlocutorii. Recurs. Neindicarea acesteia alături de decizia recurată. Consecințe _____ 154
- 28.** Contract de mandat pentru construirea unui imobil. Neexecutare culpabilă stabilită în mod definitiv într-un litigiu anterior. Prejudiciu cauzat prin lipsa de folosință. Efectul pozitiv al autorității de lucru judecat _____ 156
- 29.** Autoritatea de lucru judecat a hotărârii penale în procesul civil. Condiții. Contract de locațiune. Distrugerea bunului închiriat. Înțelesul noțiunii de caz fortuit în materie civilă, respectiv în materie penală _____ 164
- 30.** Distincția dintre autoritatea de lucru judecat a considerentelor unei hotărâri judecătorești definitive, manifestată între părțile aflate în litigiu, și opozabilitatea acestora față de terții care nu au participat la demersul judiciar anterior _____ 168
- 31.** Accesione imobiliară artificială. Acțiuni în constatare formulate succesiv cu privire la aceeași suprafață de teren.

- Incidența dispozițiilor art. 431 NCPC. Lipsa de relevanță a utilizării unor mijloace de probă diferite _____ 173
- 32.** Cereri de chemare în judecată având aceeași cauză, același obiect și aceleași părți. Respingerea, ca inadmisibilă, a primei acțiuni. Analizarea excepției autorității de lucru judecat în cea de-a doua cauză, în raport cu prevederile art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului. Inexistența proporționalității între mijloacele folosite și scopul urmărit. Posibilitatea instanței, într-o astfel de situație, de a nu da efect autorității de lucru judecat _____ 177
- 33.** Întreruperea termenului de prescripție prin introducerea unei cereri de chemare în judecată. Condiții. Autoritate de lucru judecat. Norme de ordine publică. Norme de ordine privată. Consecințe _____ 185
- 34.** Revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 509 alin. (1) pct. 8 NCPC. Hotărâre prin care se recunoaște calitatea de constructor de bună-credință și hotărâre prin care se neagă calitatea de superficial. Inexistența contrarietății ___ 189
- 35.** Autoritatea de lucru judecat a considerentelor hotărârii judecătorești. Decădere, pentru neutilizare, din drepturile asupra unei mărci înregistrate. Interpretarea considerentelor primei instanțe _____ 192
- 36.** Încheiere de respingere a ordonanței de plată. Inexistența autorității de lucru judecat. Efecte _____ 196
- 37.** Revizuire întemeiată pe art. 509 alin. (1) pct. 8 NCPC. Înțelesul sintagmei „hotărâri care nu evocă fondul” din cuprinsul art. 509 alin. (2) NCPC. Hotărâre pronunțată asupra unei cereri de strămutare. Inadmisibilitatea revizuirii _____ 199
- 38.** Revizuire. Autoritate de lucru judecat în forma sa pozitivă. Limitele competenței instanței _____ 202
- 39.** Lipsa autorității de lucru judecat a încheierilor pronunțate în procedura necontencioasă. Neîncadrarea în această categorie a hotărârii prin care a fost soluționată plângerea împotriva încheierii de înscriere în cartea funciară _____ 205

- 40.** Introducerea concomitentă a două căi extraordinare de atac. Decizie pronunțată în apel. Atacare cu recurs și revizuire. Inadmisibilitate _____ 208
- 41.** Raporturile dintre jurisdicția civilă și cea penală. Modalitatea în care se produc efectele autorității de lucru judecat. Soluție a procurorului de încetare sau neîncepere a urmăririi penale. Acțiune civilă având ca temei răspunderea civilă delictuală. Admisibilitate _____ 211
- 42.** Decizie de casare prin care s-au stabilit competența materială și cea teritorială ale instanței de fond. Efectul pozitiv al autorității de lucru judecat _____ 214
- 43.** Expropriere. Presumpția puterii de lucru judecat și excepția autorității de lucru judecat. Obligațiile instanței _____ 215
- 44.** Autoritate de lucru judecat *versus* putere de lucru judecat. Opozabilitatea hotărârii. Distincții _____ 223
- 45.** Uzucapiune. Hotărâre judecătorească. Efectul pozitiv și efectul negativ ale autorității de lucru judecat. Distincții _____ 228
- 46.** Acțiune în rezoluțiunea unui antecontract de vânzare. Nerespectarea de către promitentul-vânzător a obligației prin diminuarea suprafeței de teren promise. Valorificarea, în plan probator, a efectului pozitiv al autorității de lucru judecat _____ 232
- 47.** Arbitraj. Acțiune în anulare. Repunere în discuție a legalității unei clauze care a constituit temeiul unei obligații stabilite printr-o hotărâre definitivă. Putere de lucru judecat și prezumție de lucru judecat _____ 235
- 48.** Autoritatea de lucru judecat a hotărârii penale. Antecontract de vânzare-cumpărare. Neîndeplinirea obligației de încheiere a actului. Acțiune în pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de act autentic promovată ulterior obținerii de despăgubiri în cadrul unui proces penal. Aplicarea principiului *electa una via non datur recursus ad alteram* _____ 239
- 49.** Acțiune în constatarea nulității absolute a unor clauze dintr-un contract de credit. Invocarea puterii de

	lucru judecat. Litigiu purtat anterior între alte părți. Inadmisibilitate _____	242
50.	Pensie. Stagiul complet de cotizare stabilit prin hotărâre judecătorească definitivă. Cerere de recalculare ulterioară prin adăugarea unor venituri. Modificarea stagiului de cotizare. Nelegalitate _____	243
51.	Acțiune în constatarea nulității proiectului de divizare parțială și a unor hotărâri ale adunării generale extraordinare a acționarilor. Caracterul procedurii. Lipsa autorității de lucru judecat în procedura necontencioasă _____	246
52.	Litigiu de muncă. Restituirea sumelor primite necuvenit. Primă cerere întemeiată pe art. 723 NCPC privind întoarcerea executării silite. A doua cerere întemeiată pe art. 256 alin. (1) C. muncii. Autoritate de lucru judecat _____	250
53.	Distincția dintre excepția autorității de lucru judecat și puterea/prezumția de lucru judecat. Caracterul prezumției _____	260
54.	Raportarea autorității de lucru judecat la obiectul și la cauza juridică a investiției. Cerere de intervenție în procedura de înscriere în registrul comerțului. Modificarea ei ulterior trimiterii dosarului în instanță _____	265
55.	Revizuire întemeiată pe cazul prevăzut de art. 509 alin. (1) pct. 8 NCPC. Limitele controlului efectuat de instanța investită cu cererea de revizuire _____	268
56.	Revizuire pentru motivul existenței contrarietății între hotărâri. Efectul pozitiv și efectul negativ ale autorității de lucru judecat. Admisibilitate _____	273
57.	Acțiune în constatarea simulației. Contract de vânzare-cumpărare sub semnătură privată. Hotărâre care ține loc de act de vânzare-cumpărare pronunțată ulterior încheierii simultane a actului public și a înscrisului secret. Greșita reținere a autorității de lucru judecat _____	287
58.	Reținerea autorității de lucru judecat, deși numărul părților este diferit. Motivare _____	292

- 59.** Decizie de trimitere spre rejudecare a unei cauze și decizie pronunțată în rejudecarea cauzei. Inadmisibilitatea revizuirii pentru contrarietate de hotărâri _____ 295
- 60.** Autoritatea de lucru judecat în materia acordării personalității juridice unui sindicat. Caracterul procedurii. Consecințe _____ 296
- 61.** Acțiuni în revendicarea unui imobil preluat abuziv de stat, având aceleași temeiuri de drept și de fapt și formulate împotriva aceluiași părți, dintre care una în calitate de intervenient forțat în primul proces. Identitate de părți, obiect și cauză. Întrunirea condițiilor privind autoritatea de lucru judecat _____ 299
- 62.** Răspundere civilă delictuală. Acțiune în despăgubiri materiale și morale pentru prejudiciul creat prin săvârșirea unei fapte penale. Autoritatea de lucru judecat a hotărârii penale pe latura civilă _____ 302
- 63.** Răspundere civilă delictuală. Constatarea calității de asigurător al părții responsabile civilmente. Invocarea autorității de lucru judecat implicite a celor statuate prin hotărârea instanței penale cu privire la latura civilă. Condiții _____ 306
- 64.** Litigiu privind analiza legalității deciziei de suspendare a contractului individual de muncă și litigiu ulterior privind acordarea drepturilor salariale convenite pe perioada suspendării. Inadmisibilitatea revizuirii întemeiate pe motivul prevăzut de art. 509 alin. (1) pct. 8 NCPC _____ 309
- 65.** Revizuire. Cazul prevăzut de 509 alin. (1) pct. 8 NCPC. Condiții pentru a putea fi invocat _____ 312
- 66.** Încheiere interlocutorie prin care s-a soluționat o excepție procesuală. Neformularea căii de atac. Consecințe _____ 315
- 67.** Hotărâre judecătorească străină. Efectele recunoașterii. Dobândirea autorității de lucru judecat _____ 318
- 68.** Imobil expropriat. Stabilirea cuantumului despăgubirii în raport cu valoarea determinată într-un litigiu anterior, în contradictoriu cu același expropriator, pentru un teren învecinat. Efectul pozitiv al lucrului judecat _____ 321

- 69.** Închirierea bunurilor proprietatea unității administrativ-teritoriale. Dreptul consiliului local de a stabili unilateral chiria, prevăzut în contract și confirmat prin hotărâre judecătorească definitivă. Efectul pozitiv al autorității de lucru judecat într-un litigiu ulterior având ca obiect pretenții izvorâte din contractul de închiriere _____ 324
- 70.** Determinarea cuantumului taxelor judiciare de timbru. Încheiere prin care a fost soluționată cererea de reexaminare. Autoritate de lucru judecat _____ 328
- 71.** Constatarea nulității hotărârii adunării generale a acționarilor. Autoritatea de lucru judecat a hotărârilor prin care se soluționează o excepție procesuală. Condiții _____ 332
- 72.** Constatarea valabilității titlului subdobânditorilor în raport cu înstrăinătorul imobilului. Acțiune în revendicare de drept comun ulterioară. Comparare titluri. Admisibilitate _____ 335
- 73.** Acțiune în despăgubiri pentru lipsa de folosință a unui imobil. Autoritate de lucru judecat în raport cu pretenții identice formulate în cadrul unui litigiu anterior. Efectele limitate în timp ale autorității de lucru judecat în anumite situații _____ 338
- 74.** Încheiere interlocutorie de respingere a excepției prescripției extinctive. Soluție consolidată prin neatacare. Reiterarea excepției prin întâmpinarea depusă în calea de atac. Inadmisibilitate _____ 345
- 75.** Revizuire pentru contrarietate de hotărâri. Contestație formulată la tabelul preliminar de creanțe. Contestație formulată împotriva tabelului definitiv de creanțe. Inexistența autorității de lucru judecat _____ 348
- 76.** Hotărâri pronunțate în procedura necontencioasă. Revizuire pentru contrarietate de hotărâri. Inadmisibilitate _____ 350
- 77.** Stabilirea competenței teritoriale. Autoritate de lucru judecat. Împiedicarea reluării aceleiași chestiuni litigioase într-un proces ulterior _____ 353

- 78.** Cerere de revizuire, întemeiată pe dispozițiile art. 322 pct. 5 teza finală C. proc. civ. 1865, a unei hotărâri prin care fusese admisă o altă cerere de revizuire pentru contrarietate de hotărâri. Desființarea hotărârii judecătorești care a stat la baza admiterii cererii de revizuire formulate în baza dispozițiilor art. 322 pct. 7 C. proc. civ. 1865 _____ 356
- 79.** Excepție de nelegalitate a certificatului de atestare a dreptului de proprietate asupra imobilului solicitat a fi restituit și cerere de constatare a nulității aceluiași act formulată pe cale de acțiune, ambele respinse de instanța de contencios administrativ. Inexistența autorității de lucru judecat a hotărârilor instanței de contencios administrativ asupra acțiunii în constatarea nulității titlului entității juridice notificate _____ 363
- 80.** Revizuire pentru contrarietate de hotărâri. Hotărâre de respingere a cererii de înscriere a modificării actului constitutiv, din cauza nedepunerii actelor cerute de lege. Hotărâre prin care aceeași cerere a fost admisă ca urmare a depunerii înscrisurilor. Inadmisibilitate _____ 371
- 81.** Plângere împotriva unei hotărâri de validare emise de comisia județeană de fond funciar. Contestație la executare. Revizuire pe motiv de contrarietate între hotărâri. Inadmisibilitate _____ 374
- 82.** Contract de leasing financiar. Clauză contractuală de reziliere. Hotărâre pronunțată anterior în favoarea creditorului. Fideiussor. Efectul pozitiv al autorității de lucru judecat _____ 376
- 83.** Organizație sindicală care reprezintă în instanță membri de sindicat. Decizii pronunțate în cauze similare. Revizuire. Hotărâri potrivnice. Condiții _____ 381
- 84.** ¹ Presumpția de lucru judecat. Natură juridică. Efecte _____ 383
² Depășirea continuă a termenului prevăzut de lege pentru îndeplinirea obligației de inițiere a unei oferte publice de preluare obligatorie. Sancționare repetată. Legalitate _____ 383
- 85.** Piața de capital. Abuz de majoritate. Stabilirea cu caracter definitiv a caracterului lezionar. Consecințe _____ 391

- 86.** Hotărâre rămasă definitivă prin respingerea apelului.
Dobândirea puterii de lucru judecat _____ 394
- 87.** Invocarea drept just titlu a unui act lovit de nulitate
absolută constatată prin hotărâre judecătorească definitivă.
Inoperabilitatea prescripției achizitive de scurtă durată ___ 399
- 88.** Contestație la titlu. Limitele analizei _____ 402
- 89.** Instituirea răspunderii solidare prin admiterea cererii
de lămurire a dispozitivului hotărârii judecătorești.
Modificarea hotărârii cu încălcarea principiului autorității
de lucru judecat și cu consecințe asupra efectelor titlului
executoriu vizat. Inadmisibilitate _____ 404
- 90.** Delegarea atribuțiilor de conducere a societății.
Răspunderea solidară a administratorilor. Neaplicarea
autorității de lucru judecat din hotărârea penală în
soluționarea cererilor de chemare în garanție _____ 405
- 91.** Recalcularea pensiei. Revizuire pentru hotărâri potrivnice.
Valorificarea efectului pozitiv al autorității de lucru
judecat _____ 409
- 92.** Modificarea fondului cauzei în procedura specială de
lămurire a dispozitivului hotărârii. Încălcarea principiului
autorității de lucru judecat. Consecințe _____ 412
- 93.** Despăgubiri morale și materiale solicitate pentru prejudicii
ivite ulterior unei hotărâri penale definitive. Inexistența
autorității de lucru judecat _____ 415
- 94.** Acțiune în anularea unei hotărâri arbitrale. Invocarea
autorității de lucru judecat a celor statuate prin încheierea
pronunțată în temeiul O.U.G. nr. 119/2007 cu privire la
atribuirea competenței. Consecințe _____ 417
- 95.** Revizuire. Invocarea contrarității dintre încheierea de
deschidere a procedurii insolvenței și decizia de
respingere a contestației la tabelul preliminar de creanțe.
Neîndeplinirea condițiilor de admisibilitate cerute
de lege _____ 421
- 96.** Autoritate de lucru judecat. Manifestări procesuale și
efecte juridice _____ 422

- 97.** Excepția autorității de lucru judecat. Presumția puterii de lucru judecat. Delimitare _____ 430
- 98.** Inadmisibilitatea reluării aspectelor deja soluționate definitiv și a negării efectelor unei hotărâri judecătorești prin susținerea că anumite elemente ale sale au caracterul unor fapte ilicite. Acțiune în despăgubiri pentru pretense prejudicii cauzate prin formularea unor acțiuni în justiție. Invocarea abuzului de drept. Inexistența faptei ilicite _____ 431
- 99.** Ordonanță președințială. Executarea unor lucrări de construcții. Inexistența autorității de lucru judecat în ceea ce privește hotărârea pe fond _____ 435
- 100.** Acțiune în realizare. Autoritate de lucru judecat rezultată dintr-o hotărâre dată asupra unei cereri în constatare ____ 437
- 101.** Calitatea procesuală pasivă și interesul pentru atragerea în proces a succesorului cu titlu particular al imobilului preluat abuziv de stat. Principiul opozabilității hotărârii judecătorești. Relativitatea efectelor hotărârii _____ 439
- 102.** Acțiune în constatarea nulității unui act întemeiată pe dreptul comun și acțiune ulterioară întemeiată pe o lege specială. Principiul puterii lucrului judecat _____ 442
- 103.** Dispoziție emisă de primar în procedura Legii nr. 10/2001. Natură juridică și caractere. Revocare care încalcă atât principiul irevocabilității actului juridic unilateral, cât și autoritatea de lucru judecat a unei hotărâri judecătorești anterioare _____ 444

CAPITOLUL I.

REPERE TEORETICE

§ 1. – Originea și scopul *res judicata*

Res, în latină, înseamnă „lucru”, iar *judicata* înseamnă „deja hotărât”. *Res judicata* funcționează ca o piedică în calea judecării unui proces ulterior având aceleași părți, obiect și cauză. Scopul său de bază este acela de a pune capăt litigiului odată ce o chestiune a fost judecată.

Regula lucrului judecat nu depinde de corectitudinea sau incorectitudinea deciziei anterioare, ci este un principiu de drept prin care o chestiune care a fost judecată într-un litigiu nu poate fi rejudecată ulterior între aceleași părți (lucru decis). Așadar, un litigiu soluționat printr-o hotărâre judecătorească definitivă nu mai poate forma obiectul unui nou proces având același obiect, aceeași cauză și aceleași părți și corespunde necesității de stabilitate juridică^[1] și ordine socială^[2], fiind interzisă readucerea în fața instanțelor a unor chestiuni litigioase deja rezolvate.

[1] Principiul stabilității juridice exprimă, în esență, faptul că cetățenii trebuie protejați „contra unui pericol care vine chiar din partea dreptului, contra unei insecurități pe care a creat-o dreptul sau pe care acesta riscă s-o creeze” – I. PREDESCU, M. SAFTA, *Principiul securității juridice, fundament al statului de drept. Repere jurisprudențiale*, www.ccr.ro. În cauza *Brumărescu împotriva României* (Hotărârea din 28 octombrie 1999, M. Of. nr. 758 din 28 noiembrie 2001), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care impune, printre altele, ca soluția dată în mod definitiv de către tribunale unui litigiu să nu fie repusă în discuție.

[2] Ordinea socială reprezintă condiția necesară, dar nu și suficientă pentru stabilitatea și funcționalitatea societății. Ea implică elemente de credibilitate, se referă la o compatibilitate care presupune îndeplinirea corelativă a drepturilor și obligațiilor asumate de indivizi atunci când se angajează în diverse acțiuni și situații sociale, include existența spațială și temporală a anumitor valori sociale fundamentale care trebuie să rămână neschimbate, se întemeiază pe un consens asupra anumitor valori și norme la care indivizii aderă în mod conștient, acceptând țeluri comune și consimțind asupra unor premise și interdicții privind mijloacele prin care poate fi realizat scopul ordinii sociale. În orice societate, ordinea socială este dublată de o ordine juridică sau de drept, alcătuită dintr-un sistem ierarhizat de norme, reguli și prescripții, care reglementează acțiunile indivizilor pe baze normative și sunt elaborate

Necesitatea ca hotărârea pronunțată de judecător să pună capăt definitiv neînțelegerilor dintre părți, fără posibilitatea reluării lor, din cauza incertitudinii ce s-ar fi creat, a apărut în perioada romană, în cea mai veche procedură de judecată, aceea a legisacțiunilor (*legis actiones*)^[1], nefiindu-i nimănui permis să folosească aceeași legisacțiune de două ori pentru satisfacerea aceluiași interes^[2].

Apoi, în perioada procedurii formulare^[3], autoritatea lucrului judecat se realiza prin efectul extinctiv al atestării procesului (*litis contestatio*), considerându-se că această atestare consuma acțiunea, astfel încât reclamantul nu mai avea la îndemână mijlocul tehnic necesar pentru a provoca o nouă judecată. În ceea ce îl privește pe pârât, având în vedere că el însuși „consumase acțiunea”, dacă ar fi dorit să reia procesul, atunci reclamantul putea să îi opună o excepție (*exceptio rei judicatae*) pe care pretorul o insera în formulă, iar judecătorul respingea, în consecință, pretențiile pârâtului^[4]. În felul acesta se asigura respectarea autorității lucrului judecat și în situația în care încercarea de redeschidere a judecății s-ar fi făcut de către pârâtul din primul proces, care ar fi invocat faptul că acțiunea lui „nu se consumase” și, pe cale de consecință, nu își pierduse dreptul. Așadar, o excepție de natură pur procedurală (*bis de eadem re ne sit actio*) era suficientă pentru a distruge pentru totdeauna dreptul adversarului. Apoi, odată cu atenuarea rigorii formalismului, sub sistemul acțiunilor extraordinare (*cognitio extra ordinem*), nu consumarea acțiunii era cea care făcea imposibilă o a doua judecată, ci faptul că ceea ce se judecase anterior exprima adevărul (*res judicata pro veritate accipitur*).

În esență, *res judicata* are la bază următoarele adagii: *non^[5] bis in idem* – nu de două ori același lucru; *ne bis de eadem re sit actio* – să nu existe acțiune juridică de două ori pentru același lucru; *nemo debet bis puniri pro uno delicto* – nimeni nu trebuie să fie pedepsit de două ori pentru același delict; *nemo debet bis vexari pro una et eadem causa* – nimeni nu ar trebui

de autoritatea legală și legitimă (<https://www.stiucum.com/drept/sociologie-juridica/Ordinea-sociala-si-ordinea-jur31856.php>).

[1] Procedura legisacțiunilor, pentru epoca veche, se desfășura în fața magistratului – *in jure* –, apoi în fața judecătorului – *in judicio* (VL. HANGA, *Drept privat roman*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1978, p. 2).

[2] *Idem*, p. 111.

[3] Procedura formulară se desfășura tot în două etape, în fața magistratului – *in jure* –, apoi în fața judecătorului – *in judicio* (VL. HANGA, *op. cit.*, p. 6).

[4] *Idem*, p. 146.

[5] Pentru desemnarea acestui principiu se folosește și sintagma „*ne bis in idem*”.

să fie pedepsit de două ori pentru același motiv; *interest reipublicae ut sit finis litium* – este în interesul republicii să se pună capăt litigiilor^[1].

§ 2. – Considerații generale privind autoritatea de lucru judecat

Dacă printr-o hotărâre judecătorească s-a soluționat în mod definitiv un conflict oarecare, legea oprește pentru totdeauna de a mai fi dedus judecării, din nou, acel conflict. În această situație avem prezumția legală a autorității de lucru judecat, în virtutea căreia se consideră în mod definitiv soluționat acel conflict: *res judicata pro veritate habetur*. Cu alte cuvinte, soluția dată unei cauze este considerată că exprimă adevărul. Aceasta era abordarea în Codul civil din 1864, autoritatea de lucru judecat fiind reglementată de art. 1201^[2] ca o prezumție legală absolută și irefragabilă de conformitate a hotărârii cu adevărul, iar în vechiul Cod de procedură civilă (art. 166^[3]) ca o excepție de fond, absolută și peremptorie^[4].

În cadrul noii reglementări legale, s-a realizat o modificare semnificativă în ceea ce privește conceptul de autoritate^[5] a lucrului judecat. În trecut, acest concept era tratat ca o instituție cu relevanță în domeniul dreptului material, fiind integrat în Codul civil și considerat o prezumție juridică irefragabilă^[6]. În prezent însă, autoritatea lucrului judecat este abordată exclusiv în contextul procedurii civile, îndeplinind rolul esențial de excepție procesuală de fond. Această transformare semnificativă a fost realizată

[1] V. MATEI, *Dicționar de maxime, reflecții, expresii latine comentate*, Ed. Scripta, București, 1998.

[2] Art. 1201 C. civ. 1864: „Este lucru judecat atunci când a doua cerere în judecată are acelaș obiect, este întemeiată pe aceeași cauză și este între aceleași părți, făcută de ele și în contra lor în aceeaș calitate”.

[3] Art. 166 C. proc. civ. 1865: „Excepția puterii lucrului judecat se poate ridica, de părți sau de judecător, chiar înaintea instanțelor de recurs”.

[4] Excepțiile peremptorii sau dirimante tind la respingerea cererii sau la stingerea procesului (prescripția, autoritatea de lucru judecat, excepția lipsei calității sau capacității procesuale, excepția lipsei dovezii calității de reprezentant, perimarea).

[5] „A conferi autoritate sau a se supune autorității înseamnă a recunoaște în voiața sau în judecata altei persoane un principiu pertinent de acțiune sau de apreciere, fără ca în prealabil să fi reflectat pentru sau împotriva” (L. COANDĂ, F. CURTA, *Mic dicționar de sociologie*, Ed. All, București, 1994, p. 27-28, citat de E. FLORIAN, *Puterea lucrului judecat în materie civilă*, Ed. All, București, 1997, p. 28).

[6] Care nu poate fi contrazis, pus la îndoială; indiscutabil (www.dex.ro).

prin includerea sa în cadrul secțiunii speciale destinate efectelor hotărârii judecătorești.

În contextul discuției despre autoritatea de lucru judecat, reglementarea actuală acordă o mai mare importanță și aplicabilitate principiului *ne bis in idem*^[1], în comparație cu principiul *res judicata pro veritate habetur*. Aceasta înseamnă că justificarea autorității lucrului judecat se bazează, în primul rând, pe interdicția de a relua același litigiu între părți, mai mult decât pe adevărul dezvăluit de procesul anterior.

Se poate concluziona că principiul autorității de lucru judecat are două accepțiuni:

- *în sens material* – de prezumție legală irefragabilă de adevăr judiciar în sensul judecății definitive (și irevocabile) – manifestarea pozitivă a autorității de lucru judecat;
- *în sens procesual* – de excepție procesuală de fond, care împiedică desfășurarea unui nou proces cu privire la același drept – manifestarea negativă a autorității de lucru judecat.

Pentru ca o hotărâre judecătorească să poată fi opusă cu caracter de lucru judecat, trebuie ca ea să fi parcurs toate gradele de jurisdicție sau părțile în drept a o ataca să fi renunțat la căile legale de atac. Cu alte cuvinte, autoritatea de lucru judecat a unei hotărâri judecătorești semnifică faptul că o cerere nu poate fi judecată în mod definitiv decât o singură dată, iar hotărârea este prezumată a exprima adevărul și nu trebuie să fie contrazisă de o altă hotărâre.

Și în jurisprudență s-a statuat că „autoritatea lucrului judecat are la bază regula că o acțiune nu poate fi judecată decât o singură dată și că o constatare făcută prin hotărâre judecătorească definitivă nu trebuie să fie contrazisă de o altă hotărâre, tocmai în scopul de a se realiza o administrare uniformă a justiției. Deci, principiul autorității lucrului judecat împiedică nu numai judecarea din nou a unui proces terminat, având același obiect, aceeași cauză și purtat între aceleași părți, ci și contrazicerile dintre două hotărâri judecătorești, în sensul ca drepturile recunoscute printr-o hotărâre definitivă să nu fie contrazise printr-o altă hotărâre ulterioară, dată într-un alt proces”^[2].

Într-o altă speță^[3] se arată că instituția autorității de lucru judecat a unei hotărâri judecătorești prezintă o importanță primordială pentru stabilitatea

[1] Principiul *ne bis in idem* are înțelesul „nu de două ori același lucru” și este indisolubil legat de principiul autorității de lucru judecat.

[2] I.C.C.J., s. I civ., dec. nr. 3039 din 7 mai 2012, www.iccj.ro.

[3] C.A. Timișoara, s. I civ., dec. nr. 93 din 12 aprilie 2023, www.rejust.ro.

și securitatea raporturilor juridice și, deopotrivă, pentru respectarea principiului legalității. Și aceasta, întrucât există un interes superior ca o hotărâre judecătorească rămasă definitivă și pronunțată în urma administrării unui probatoriu specific și a unor dezbateri contradictorii să se bucure de prezumția absolută de adevăr (*res judicata pro veritate habetur*) și ca, ulterior, nimeni să nu mai poată pune în discuție dreptul consfințit prin aceasta.

De lege lata, principiul autorității lucrului judecat a fost reglementat ca un efect al hotărârii judecătorești, în actualul Cod de procedură civilă părăsindu-se concepția dualistă din ambientul legislativ anterior (în care era reglementat deopotrivă ca o prezumție legală în vechiul Cod civil și ca o excepție procesuală în vechiul Cod de procedură civilă). Pe de altă parte, autoritatea de lucru judecat nu poate fi redusă la funcția unei excepții procesuale (ceea ce ar însemna subordonarea existenței ei de promovarea unei acțiuni ulterioare, în cadrul căreia se să pună problema lucrului judecat deja) și nici la valoarea unui simplu mijloc de probă (o prezumție care se sprijină, ca toate celelalte prezumții, pe probabilitatea conformității cu realitatea).

Scopul urmărit prin reglementarea acestei instituții, de a evita contradicțiile între considerentele hotărârilor, precum și între dispozitivele acestora, se realizează prin cele două mijloace diferite în care se concretizează: prezumția (efectul pozitiv) și excepția (efectul negativ al lucrului judecat). Știut fiind că, dacă efectul pozitiv nu oprește judecata în cel de-al doilea proces, ci doar impune judecătorului și părților respectarea unei hotărâri anterioare în care s-a tranșat aceeași chestiune litigioasă între aceleași părți, fără a presupune o identitate totală de acțiuni, efectul negativ al lucrului judecat oprește o nouă judecată în fond, presupunând întrunirea triplei identități (de părți, obiect și cauză), și asigură absența unei contradicții între dispozitivele hotărârilor judecătorești.

Principiul autorității de lucru judecat corespunde necesității de stabilitate juridică și ordine socială, fiind interzisă readucerea în fața instanțelor a chestiunii litigioase deja rezolvate, și nu aduce atingere dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului, deoarece dreptul de acces la justiție nu este unul absolut, el poate cunoaște limitări ce decurg din aplicarea altor principii^[1].

În cauza *Caracas împotriva României* (Hotărârea din 29 iunie 2006^[2]), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că „excepția autorității de lucru judecat urmărește un scop legitim, deoarece vizează, fără îndoială, să garanteze securitatea raporturilor juridice în materie civilă. Aceasta nu

[1] I.C.C.J., s. civ. și propr. int., dec. nr. 995 din 4 februarie 2009, www.iccj.ro.

[2] M. Of. nr. 189 din 19 martie 2007.

satisface neapărat, în sine, exigențele impuse de art. 6 alin. (1): mai trebuie examinat, în lumina ansamblului circumstanțelor cauzei, dacă modul în care jurisdicțiile naționale au respins a doua acțiune a reclamantilor, aplicând dispozițiile legale privind autoritatea de lucru judecat, a respectat dreptul lor de acces la o instanță, având în vedere principiul preeminenței dreptului într-o societate democratică”.

În jurisprudența sa, Curtea a mai arătat că autoritatea de lucru judecat face parte din limitările justificate ale dreptului de acces la o instanță, contribuind la respectarea securității raporturilor juridice și a echității procedurii (cauza *Brumărescu împotriva României*), și că dreptul de acces la justiție nu este absolut; el poate permite restricții admise implicit, întrucât, prin chiar natura sa, este reglementat de către stat (cauza *Golder împotriva Regatului Unit*, Hotărârea din 21 februarie 1975, parag. 37 și 38). Elaborând o astfel de reglementare, statele se bucură de o anumită marjă de apreciere. *Totuși, restricțiile aplicate nu pot limita accesul persoanei într-o asemenea manieră sau până într-acolo încât dreptul să fie atins în însăși substanța sa.* În plus, aceste restricții nu sunt conforme cu art. 6 parag. 1 din Convenție decât dacă urmăresc un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat (cauza *F.E. împotriva Franței*, Hotărârea din 30 octombrie 1998, cauza *Yagtzilar și alții împotriva Greciei*, Hotărârea din 6 decembrie 2001, cauza *Lungoci împotriva României*, Hotărârea din 26 ianuarie 2006^[1]).

Prin Decizia nr. 18 din 17 februarie 2020^[2], Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a statuat că „principiul relativității hotărârii judecătorești, atât sub aspectul efectelor obligatorii, cât și al lucrului judecat, presupune ca ceea ce a fost judecat să nu poată folosi sau, în principiu, să nu poată fi opus decât de către părțile în proces (și succesorii acestora), fundamentul și justificarea acestui principiu constituindu-le contradictorialitatea și dreptul la apărare” (parag. 95).

[1] M. Of. nr. 588 din 7 iulie 2006.

[2] M. Of. nr. 191 din 10 martie 2020.

CAPITOLUL AL II-LEA.
JURISPRUDENȚĂ^[1]

1. Plată nedatorată. Acțiune arbitrală în obligarea *accipiens*-ului de rea-credință la plata dobânzii legale penalizatoare de la data introducerii acțiunii arbitrale. Acțiune ulterioară prin care *accipiens* a fost obligat la plata dobânzii legale penalizatoare de la data primirii plăților. Neîncălcarea autorității de lucru judecat

NPC, art. 430-432
NCC, art. 1341, art. 1522 alin. (4), art. 1523 alin. (2) lit. e),
art. 1535 alin. (1), art. 1645 alin. (2)

Nu este încălcată autoritatea de lucru judecat dacă prin sentința arbitrală s-a admis o acțiune în repetițiune plată nedatorată și, ca urmare a reținerii imputabilității primirii plăților, *accipiens* a fost obligat la plata dobânzii legale penalizatoare de la data introducerii acțiunii arbitrale, iar în cea de-a doua cauză, în deplină concordanță cu dezlegările jurisdicționale anterioare, *accipiens* a fost obligat la plata dobânzii legale penalizatoare încă de la data primirii plăților, reținându-se că scadența obligației de restituire se identifică cu momentul primirii respectivelor sume, întrucât a cunoscut chiar de la acel moment natura nedatorată a plăților, fiind astfel de rea-credință, și că se află de drept în întârziere. Așadar, s-a făcut aplicarea regulilor de restituire a prestațiilor în cazul plății nedatorate, valorizându-se consecințele relei-credințe a debitorului obligației de restituire. Altfel spus, nu s-a aplicat instituția răspunderii civile delictuale și nu s-a apreciat incidența unui regim juridic distinct de cel care a făcut obiectul primei judecăți.

I.C.C.J., s. a II-a civ., dec. nr. 495 din 7 martie 2023, www.iccj.ro

Prin cererea de arbitrare înregistrată la data de 12 februarie 2021 la Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României sub nr. x/2021, reclamanta A. SA a solicitat obligarea pârâtei B. SRL la plata sumei de 804.211,17 lei, reprezentând dobândă legală penalizatoare calculată de la data când pârâta a primit plata nedatorată până la data introducerii cererii de arbitrare în dosarul nr. x/2020.

^[1] Spețele sunt redată în ordine invers-cronologică.

Prin sentința arbitrală nr. 88/2021, a fost admisă cererea și a fost obligată pârâta să plătească reclamantei suma de 804.211,17 lei, reprezentând dobândă legală penalizatoare.

Împotriva acestei hotărâri a formulat acțiune în anulare pârâta B. SRL, înregistrată la data de 8 noiembrie 2021 pe rolul Curții de Apel București, Secția a VI-a civilă, sub nr. y/2/2021.

Prin sentința nr. 19/2022, acțiunea în anulare, întemeiată pe prevederile art. 608 alin. (1) lit. f) și h) NCPC, a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Împotriva sentinței sus-arătate a declarat recurs pârâta arbitrală B. SRL, înregistrat la data de 1 septembrie 2022 pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția a II-a civilă.

Recursul este nefondat.

În dezvoltarea motivului de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 5 NCPC, recurenta a susținut că instanța investită cu acțiunea în anulare, întemeiată pe prevederile art. 608 alin. (1) lit. f) NCPC, nesanționând încălcarea de către tribunalul arbitral a principiului disponibilității, a încălcat ea însăși prevederile art. 14 alin. (6) NCPC.

Reține că în mod corect Curtea de Apel București a apreciat asupra limitelor de aplicare a motivului de anulare prevăzut de art. 608 alin. (1) lit. f) NCPC. Pentru a stabili dacă tribunalul arbitral a dispus *extra petita*, este necesar să ne raportăm la pretențiile formulate de părți, întrucât prin „lucru cerut” trebuie să se înțeleagă că numai cererile care au fixat cadrul litigiului au determinat limitele acestuia și au stabilit obiectul pricinii supuse judecării.

În acest context, în mod just s-a reținut că prin cererea de arbitrare s-a solicitat obligarea pârâtei la plata dobânzii legale penalizatoare de la data efectuării plăților nedatorate și până la data introducerii cererii de arbitrare ce a făcut obiectul dosarului arbitral nr. x/2020, iar tribunalul arbitral a pronunțat o soluție cu privire la această cerere. Faptul că s-a reținut aplicarea și a altor reguli de drept decât cele indicate de reclamantă nu atrage incidența motivului de anulare prevăzut de art. 608 alin. (1) lit. f) NCPC. De altfel, stabilirea și a altor reguli de drept decât cele expres indicate de parte nu reprezintă o modificare a cauzei acțiunii, dar acest aspect va face obiectul analizei criticilor ce vizează pretinsa încălcare a principiului contradictorialității, în considerentele ce succed.

Contrar susținerilor recurente, nici tribunalul arbitral și nici, în mod subsecvent, curtea de apel investită cu acțiunea în anulare nu au încălcat principiul contradictorialității, în sensul că nu s-au pronunțat în baza unor cereri sau apărări care nu au fost supuse dezbaterii contradictorii a părților. Sub un prim aspect, recurenta a susținut că, prin singurele acte procedurale apte să investescă tribunalul arbitral, reclamanta a solicitat restituirea

fructelor în cazul plății nedatorate, potrivit art. 1639 și art. 1645 NCC, iar temeiurile de fapt ale cererii au constat în efectul pozitiv al puterii de lucru judecat a sentinței arbitrale nr. 4/2021. Primul act prin care este expusă o motivare în fapt a cererii și sunt precizate temeiuri de drept suplimentare l-a reprezentat răspunsul la memoriul dezvoltator depus de B. SA, act care nu face însă referire la caracterul de faptă ilicită extracontractuală a acceptării plății nedatorate de către *accipiens* și nici nu este un act apt să investească instanța arbitrală.

Sub un al doilea aspect, recurenta a susținut că tribunalul arbitral, la rândul său, și-a fundamentat soluția pe calificarea juridică a acceptării plății nedatorate ca fiind fapt ilicit extracontractual și pe incidența art. 1523 alin. (2) lit. e) NCC, aspecte care nu au fost supuse dezbaterii contradictorii a părților.

Instanța de recurs constată însă că, prin scriptul intitulat „răspuns la memoriul dezvoltator”, reclamanta a dezvoltat temeiurile de fapt și de drept ale cererii introductive, relevând că *accipiens* a cunoscut caracterul datorat al plății încă de la data efectuării, că îi este imputabilă cauza restituirii și că, prin urmare, acceptarea plății și nerestituirea acesteia către *solvens* reprezintă faptă ilicită extracontractuală, fiind incidente prevederile art. 1535 și art. 1523 alin. (2) lit. e) NCC.

Înscrisul sus-arătat a fost comunicat părții adverse, iar la termenul din 3 august 2021 pârâta arbitrală a combătut, prin concluziile orale formulate *in extenso*, toate aceste susțineri. Trebuie observat că, la termenul când au avut loc aceste dezbateri, pârâta arbitrală nu a invocat eventuala neregularitate a modificării cererii introductive prin formularea ulterioară de temeiuri de fapt și de drept noi. Prin urmare, este pe deplin aplicabilă regula instituită de art. 592 alin. (3) NCPC, potrivit căreia neregularitatea actelor de procedură se acoperă dacă nu a fost invocată de cel interesat la primul termen de judecată la care a fost prezent după producerea neregularității și înainte de a se pune concluzii pe fond. În mod evident, aceste aspecte nu mai pot fi invocate ca motive pentru anularea hotărârii arbitrale, în contextul dispozițiilor art. 608 alin. (2) NCPC.

Față de cele sus-arătate, în mod corect a reținut curtea de apel că tribunalul arbitral nu s-a pronunțat asupra unor chestiuni ce nu au fost supuse dezbaterii contradictorii a părților și că acesta nu a schimbat cauza cererii de arbitrare. Dimpotrivă, soluția a fost pronunțată doar în baza argumentelor formulate de părți și a calificării în drept a situației de fapt deduse judecății.

Cât privește criticile subscribe motivului de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 6 NCPC, constată că nici acestea nu pot fi primite. Recurenta a susținut, în esență, că instanța investită cu acțiunea în anulare nu a motivat

soluția de respingere a criticii de legalitate ce viza încălcarea dreptului la apărare și a principiului contradictorialității. Astfel, împrejurarea că tribunalul arbitral a admis cererea întemeindu-se pe aspecte ce nu au fost invocate procedural și nu au fost supuse dezbaterii părților nu a fost tratată prin sentința recurată.

Fără a relua considerentele sus-arătate, se impune a arăta că textul art. 608 alin. (2) NCPC determină o restricție semnificativă în privința admisibilității unor motive ale acțiunii în anulare. Cum legea nu admite invocarea unor neregularități de ordin procedural, neinvocate *in limite litis*, în condițiile art. 592 alin. (3) NCPC, în mod evident nici instanța investită cu prezenta acțiune în anulare nu era ținută să verifice dacă reclamanta arbitrală și-a suplimentat motivele de fapt și de drept ale cererii cu respectarea rigorilor temporale. Cert este faptul că din considerentele hotărârii recurate transpare raționamentul logico-juridic pentru care s-a apreciat că tribunalul arbitral nu a schimbat cauza cererii introductive și nu s-a pronunțat asupra unor aspecte nepuse în dezbaterea contradictorie a părților.

Așadar, criticile subscrise motivului de nelegalitate prevăzut de art. 608 alin. (1) lit. h) NCPC, privind pretinsa încălcare a principiului contradictorialității și a dreptului la apărare al părâtei arbitrale, au primit un răspuns specific din partea curții de apel. Din această perspectivă, sentința recurată răspunde exigențelor art. 425 alin. (1) lit. b) NCPC, astfel că motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 6 NCPC nu poate fi primit.

În sfârșit, nici criticile ce vizează aplicarea greșită a normelor legale ce reglementează autoritatea de lucru judecat și plata nedatorată, subsumate motivelor de nelegalitate prevăzute de art. 488 alin. (1) pct. 5 și 8 NCPC, nu sunt întemeiate. Contrar susținerilor recurente, prin sentința atacată nu au fost încălcate normele de drept material cuprinse în art. 1341-1344 NCC și nu s-a oferit o calificare duală instituției plății nedatorate, aceea de fapt licit generator de obligații din perspectiva lui *solvens* și fapt ilicit, extracontractual din perspectiva lui *accipiens*. De asemenea, instanța nu a constatat că izvorul obligației de restituire poate fi reprezentat și de un fapt ilicit.

Ceea ce au reținut atât tribunalul arbitral, cât și instanța investită cu acțiunea în anulare este faptul că plata nedatorată are ca efect nașterea unui raport de obligații între *accipiens* și *solvens*, raport în temeiul căruia *accipiens* este obligat, în principal, să restituie ceea ce a primit fără a-i fi datorat. Însă, obligațiile ce îi incumbă lui *accipiens* trebuie analizate și din perspectiva bunei sau relei sale credințe. În mod corect s-a apreciat că *accipiens* este de rea-credință în situația în care a avut cunoștință despre caracterul nedatorat al plății în momentul în care a primit-o de la *solvens*.

Altfel spus, s-a reținut că obligația lui *accipiens* de a restitui sumele de bani primite fără a-i fi datorate a devenit exigibilă încă de la data remiterii acestora de către *solvens*. Ca atare, instanța a făcut aplicarea prevederilor art. 1535 alin. (1) NCC, obligându-l pe *accipiens* la plata de daune-interese moratorii în cuantumul prevăzut de lege pentru întârzierea în executarea obligației de restituire a plății nedatorate, iar nu aplicarea instituției răspunderii civile delictuale.

Art. 1535 alin. (1) teza I NCC instituie prezumția că, ori de câte ori un creditor a fost lipsit de folosința sumei de bani datorate de debitor, el a suferit un prejudiciu al cărui cuantum l-a evaluat legal. De altfel, apreciem că noțiunea de dobândă legală aferentă sumelor de bani neplătite la scadență este echivalentă „indemnizației creditorului pentru folosința pe care bunul i-o putea procura”, ce cade în sarcina celui obligat la restituirea prestației, atunci când a fost de rea-credință sau cauza restituirii îi este imputabilă, în sensul art. 1645 alin. (2) NCC.

Constată, de asemenea, că prima instanță nu a încălcat autoritatea de lucru judecat a sentinței arbitrale nr. 4/2021, în sensul că nu a reîncadrat juridic situația de fapt analizată deja în cadrul dosarului arbitral nr. x/2020 și nu a aplicat un regim juridic distinct.

Prin sentința arbitrală sus-arătată, s-a admis o acțiune în repetițiune plată nedatorată și, ca urmare a reținerii imputabilității primirii plăților în persoana lui *accipiens*, a fost obligat acesta la plata dobânzii legale penalizatoare de la data introducerii acțiunii arbitrale. Or, în prezenta cauză, în deplină concordanță cu dezlegările jurisdicționale anterioare, *accipiens* a fost obligat la plata dobânzii legale penalizatoare încă de la data primirii plăților, reținându-se că scadența obligației de restituire se identifică cu momentul primirii respectivelor sume, întrucât a cunoscut chiar de la acel moment natura nedatorată a plăților, fiind de rea-credință, și că pârâta se află de drept în întârziere. Așadar, a făcut aplicarea regulilor de restituire a prestațiilor în cazul plății nedatorate, valorizând consecințele relei-credințe a debitorului obligației de restituire.

Altfel spus, instanța nu a aplicat instituția răspunderii civile delictuale și nu a apreciat incidența unui regim juridic distinct de cel care a făcut obiectul primei judecăți. De altfel, întregul eșafodaj al construcției juridice formulate de recurentă se sprijină pe considerentul tribunalului arbitral potrivit căruia sunt incidente prevederile art. 1523 alin. (2) lit. e) NCC, astfel că *accipiens* este de drept în întârziere. Or, acest considerent este inutil în raționamentul logico-juridic ce fundamentează soluția, întrucât, pentru a fi acordate daune-interese (inclusiv daune-interese moratorii, cum este dobânda legală penalizatoare în discuție) nu este necesară punerea în întâr-

ziere a debitorului, așa cum rezultă din prevederile art. 1522 alin. (4) NCC. Mai mult, art. 1535 alin. (1) NCC instituie regula curgerii de drept a dobânzilor moratorii pentru executarea cu întârziere în cazul obligațiilor bănești, fiind suficientă, prin urmare, stabilirea scadenței obligației în fundamentarea soluției.

Față de considerentele ce precedă, potrivit art. 496 alin. (1) NCPC, a respins recursul, ca nefondat.

2. Contract de împrumut. Restituirea sumei împrumutate. Sechestrul asigurător. Limitele verificărilor permise instanței. Considerente indiferente (supraabundente). Inexistența autorității de lucru judecat în privința lor

NCPC, art. 430 alin. (2), art. 431 alin. (2), art. 953

Regula în procedura sechestrului asigurător este că nu se discută fondul litigiului, în doctrină chiar spunându-se uneori că hotărârea prin care se înființează sechestrul nici măcar nu s-ar bucura de autoritate de lucru judecat.

Când însă instanța, dovedind zel procedural, nu se mărginește la a verifica îndeplinirea condițiilor stabilite prin prevederile art. 953 NCPC, ci face aprecieri inclusiv cu privire la fondul raporturilor juridice dintre părți, toate aceste dezlegări sunt neavenite, ele excedând limitelor de verificare specifice procedurii sechestrului. Într-o asemenea situație, respectivele considerente trebuie apreciate ca aparținând categoriei celor indiferente/supraabundente, deci care, prin caracterul lor neavenit, nu dobândesc privilegiul autorității de lucru judecat, ele neavând vocația de a susține dispozitivul hotărârii, în sensul prevederilor art. 430 alin. (2) NCPC.

Astfel fiind, instanța face o greșită interpretare și aplicare a prevederilor art. 431 alin. (2) NCPC dacă recunoaște autoritate de lucru judecat dezlegărilor date în procedura specială a sechestrului asigurător cu privire la fondul raporturilor juridice dintre părți.

I.C.C.J., s. I civ., dec. nr. 744 din 31 martie 2022, www.iccj.ro

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului Cluj la 24 octombrie 2019 sub nr. x/2019, reclamantul A., în contradictoriu cu pârâții B. și C., a solicitat ca, prin hotărârea ce se va pronunța, să se dispună: obligarea acestora la plata sumei de 650.000 de lei reprezentând împrumut nerestituit din bunurile comune ale acestora, iar în măsura în care creanța nu va fi acoperită din bunurile comune, obligarea pârâților, în

solidar, la restituirea diferenței creanței din bunurile proprii; în subsidiar, obligarea, în solidar, a părâților la plata sumei de 650.000 de lei reprezentând plată nedatorată și îmbogățire fără justă cauză; obligarea părâților la plata dobânzii legale penalizatoare aferente sumei de 650.000 de lei, în cuantum de 82.836,16 lei până la data introducerii acțiunii, precum și în continuare, până la data plății efective a creanței; obligarea părâților la plata ratei inflației aferente sumei de 650.000 de lei, în cuantum de 64.575 de lei până la data introducerii acțiunii, precum și în continuare, până la data plății efective a creanței.

Prin sentința civilă nr. 344/2020, Tribunalul Cluj, Secția civilă, a hotărât următoarele: a respins excepția lipsei calității procesuale pasive a părâtului C.; a admis, în parte, cererea de chemare în judecată și a obligat părâtii la plata sumei de 450.000 de lei reprezentând împrumut nerestituit, precum și la plata dobânzii legale calculate de la data scadenței (31 martie 2017) și până la data plății efective a debitului, din bunurile comune, iar în măsura în care creanța nu va fi acoperită din bunurile comune, i-a obligat, în solidar, la restituirea diferenței împrumutului din bunurile proprii; a obligat părâtii la plata sumei de 200.000 de lei reprezentând împrumut nerestituit, precum și la plata dobânzii legale calculate de la data scadenței (15 aprilie 2017) și până la data plății efective a debitului, din bunurile comune, iar în măsura în care creanța nu va fi acoperită din bunurile comune, i-a obligat, în solidar, la restituirea diferenței împrumutului din bunurile proprii; a respins cererea privind obligarea părâților la plata ratei inflației.

Prin decizia civilă nr. 98/A/2021, Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, a respins, ca nefondat, apelul.

Decizia de apel a fost atacată pe calea recursului de către părâtii B. și C.
Recursul este fondat.

Pentru a decide că apelul declarat de părâtii B. și C. împotriva sentinței civile nr. 344/2020 a Tribunalului Cluj este nefondat, instanța de apel s-a întemeiat, exclusiv și hotărâtor, pe dezlegările făcute în cuprinsul deciziei civile nr. 284/A/2019 a Curții de Apel Cluj, pronunțată în dosarul nr. x/2019, prin care au fost respinse apelurile declarate de părâtii B. și C. împotriva sentinței civile nr. 196/CC/2019 a Tribunalului Cluj. Prin această din urmă sentință civilă, Tribunalul Cluj a admis în parte cererea formulată de reclamantul A. în contradictoriu cu părâtii B. și C., dispunând, prin întemeiere pe dispozițiile art. 953 alin. (1) și art. 954 alin. (2) NCPC, instituirea sechestrului asiguratoriu asupra bunurilor mobile și imobile ale părâților până la concurența sumei de 650.000 de lei, stabilindu-se în sarcina reclamantului obligația de a plăti o cauțiune în sumă de 6.500 de lei. Această sentință a fost menținută în totul prin decizia civilă nr. 284/A/2019 a Curții de Apel Cluj, mai sus evocată.

În prezentul proces, instanța de apel a apreciat că este legal și necesar să țină seama de dezlegările făcute prin această decizie civilă cu privire la natura și particularitățile raporturilor juridice stabilite între părâți, considerând că aceste dezlegări sunt înzestrate cu autoritate de lucru judecat, putând fi valorificat efectul pozitiv al acestora, în sensul prevederilor art. 431 alin. (2) NCPC, ele având natura unor „considerente decizorii”, astfel că, prin forța prevederilor art. 431 alin. (2) NCPC, se impun în prezentul litigiu.

De aici concluzia instanței de apel că „(...) se poate constata cu evidență că prin această decizie a Curții de Apel Cluj s-au tranșat definitiv aspectele care au fost invocate de părâți și prin apelul pendinte, după cum urmează: în cauză se aplică Codul familiei, nu noul Cod civil, având în vedere că părțile s-au căsătorit anterior anului 2009 (căsătorie încheiată în 1973); că părâta B. nu a dovedit că părțile sociale ale SC D. SRL, societate înființată în timpul căsătoriei părâților, ar fi fost dobândite din bunuri proprii ale acestei părâte, ceea ce înseamnă că se aplică regimul comunității de bunuri; că prin extrasele de cont aflate la dosarul nr. x/2019 al Tribunalului Cluj s-a făcut dovada că reclamantul A. a virat în contul părâtei B. diferite sume de bani; că suma de bani împrumutată de părâta B. a servit administrării și conservării unor bunuri comune ale soților, respectiv bunuri cu care au fost dobândite părțile sociale deținute de părâta B. în cadrul SC D. SRL; că în ordinul de plată prin care reclamantul a virat banii către părâta B. a fost menționată și data scadenței restituirii acestor bani; că părțile sociale ale SC D. SRL au fost dobândite din bunuri comune ale soților părâți B. și C.; că în cauză sunt incidente prevederile art. 32 alin. (1) lit. a) C. fam., iar nu ale art. 32 alin. (1) lit. c) C. fam.; că, potrivit art. 30 alin. (3) C. fam., «calitatea de bun comun nu trebuie să fie dovedită» și că, potrivit art. 31 alin. (1) lit. f) C. fam., «nu sunt bunuri comune, ci bunuri proprii ale fiecărui soț valoarea care reprezintă și înlocuiește un bun propriu sau bunul în care a trecut această valoare»; că, potrivit art. 32 alin. (1) lit. a) C. fam., «soții răspund cu bunurile comune pentru cheltuielile făcute cu administrarea oricăruia dintre bunurile lor comune»; că realitatea operațiunii juridice a împrumutului acordat de reclamant părâtei B., prin virarea respectivelor sume în contul acesteia, prin indicarea în concret a sumelor virate și a datei scadenței în chiar ordinele de plată prin care s-au făcut viramentele, rezultă din conținutul acestor ordine de plată; că reclamantul are o creanță constatată în scris, certă și exigibilă, pentru toate sumele de bani acordate cu titlu de împrumut prin ordinele de plată expres enumerate în considerentele deciziei; că în speță s-a aplicat prezumția comunității de bunuri cu privire la bunurile necesare cu privire la care au fost dobândite părțile sociale ale societății; că părțile sociale ale părâtei B. în cadrul SC D. SRL au fost dobândite din bunuri comune; că în

speță operează mandatul tacit între soți, conform art. 35 alin. (2) C. fam., în situația actelor de administrare, de folosință și de dispoziție cu privire la bunurile comune”.

În consecință, instanța de apel a concluzionat că „apărărilor sau criticile de care se prevalează pârâții-apelanți în cuprinsul prezentului apel au fost deja analizate și tranșate în mod definitiv prin decizia civilă nr. 284/A/2019, pronunțată în dosarul nr. x/2019”.

Văzând, așadar, că în prezentul proces instanța de apel nu a realizat o proprie analiză a susținerilor și apărărilor părților, apreciind că este necesară și suficientă fructificarea unor dezlegări cuprinse în considerentele deciziei civile nr. 284/A/2/2019 a Curții de Apel Cluj, Înalta Curte de Casație și Justiție înțelege a menționa că, pentru motivele ce se vor arăta în continuare, întemeierea pe dezlegările făcute prin precedenta decizie apare ca nelegală.

Este în afara oricărei îndoieli că sentința civilă nr. 196/CC/2019 a Tribunalului Cluj și decizia civilă nr. 284/A/2019 a Curții de Apel Cluj au fost pronunțate în legătură cu cererea reclamantului A. de înființare a sechestrului asigurător asupra unor bunuri ale pârâților B. și C., în scopul de a proteja realizarea creanței sale ce face obiectul prezentului proces. Astfel fiind, este esențial a avea în vedere că dezlegările făcute prin decizia civilă nr. 284/A/2019 a Curții de Apel Cluj își au rațiunea și justificarea exclusiv în legătură cu soluționarea cererii de sechestrul asigurător formulate de reclamant.

Potrivit dispozițiilor art. 952 NCPC, „Sechestrul asigurător constă în indisponibilizarea bunurilor mobile sau/și imobile urmăribile ale debitorului aflate în posesia acestuia sau a unui terț în scopul valorificării lor în momentul în care creditorul unei sume de bani va obține un titlu executoriu”.

În ceea ce privește condițiile de înființare a sechestrului asigurător, art. 953 NCPC stabilește, în cuprinsul alin. (1), că „Creditorul care nu are titlu executoriu, dar a cărui creanță este constatată în scris și este exigibilă, poate solicita înființarea unui sechestrul asigurător asupra bunurilor mobile și imobile ale debitorului, dacă dovedește că a intentat cerere de chemare în judecată. El poate fi obligat la plata unei cauțiuni în cuantumul fixat de către instanță”, iar în cuprinsul alin. (2) că „Același drept îl are și creditorul a cărui creanță nu este constatată în scris, dacă dovedește că a intentat acțiune și depune, odată cu cererea de sechestrul, o cauțiune de jumătate din valoarea reclamată”.

Sub aspectul procedurii de soluționare a cererii de sechestrul asigurător, art. 954 NCPC prevede, în alin. (2), că „Instanța va decide de urgență în camera de consiliu, fără citarea părților, prin încheiere executorie, stabilind suma până la care se încuviințează sechestrul, fixând totodată, dacă este

cazul, cuantumul cauțiunii și termenul înăuntrul căruia urmează să fie depusă aceasta”, iar în alin. (3) că „(...) Încheierea este supusă numai apelului, în termen de 5 zile de la comunicare, la instanța ierarhic superioară. Apelul se judecă de urgență și cu precădere, cu citarea în termen scurt a părților”.

Analiza dispozițiilor legale mai sus arătate, dar și, în integralitatea lor, a tuturor acelor care reglementează sechestrul asigurător trimite la concluzia că acesta reprezintă un instrument procesual dedicat asigurării drepturilor de creanță care se valorifică pe calea unei acțiuni civile, îngăduindu-i creditorului să obțină, cu mijlocirea instanței de judecată, luarea unor măsuri de indisponibilizare și de conservare a unor bunuri ale pretinsului debitor, astfel încât să nu fie periclitată realizarea efectivă a drepturilor creditorului la momentul executării silită a hotărârii ce se va pronunța cu privire la fondul dreptului creditorului.

Prevederile art. 953 alin. (1) și (3) NCPC, sus-evocate, trimit cu suficientă evidență la concluzia că soluționarea unei cereri de înființare a sechestrului asigurător nu trebuie să se sprijine pe analiza – pe fondul lor și a detaliilor de fapt și de drept care le caracterizează – a raporturilor juridice dintre părți, fiind suficient a verifica dacă au fost sau nu îndeplinite doar acele condiții stabile prin prevederile art. 953 alin. (1) și (2) NCPC privitoare la existența unui proces principal care să aibă ca obiect realizarea creanței, la dovedirea creanței și, după caz, la plata cauțiunii. În mod excepțional, înființarea sechestrului s-ar putea dispune și în condițiile afirmate de art. 953 alin. (3) NCPC, însă și în acest caz elementele supuse verificării nu privesc fondul raporturilor juridice dintre părți, acestea trebuind analizate și cercetate în procesul principal.

În considerarea acestor elemente de particularitate privitoare la condițiile înființării lui și, totodată, subsumat intenției de a asigura o protecție cât mai grabnică a drepturilor creditorului (spre a se evita orice periclitare a acestora cauzată de soluționarea cu întârziere a cererii de sechestr), art. 954 NCPC impune, între altele, ca judecata cererii de sechestr să se facă, înaintea primei instanțe, de urgență și fără citarea părților, în camera de consiliu și printr-o încheiere executorie [alin. (2)]; pentru identitate de rațiune și aproape similar în plan procedural, judecata în apel trebuie, și ea, realizată de urgență și cu precădere, însă cu citarea (dar în termen scurt, deci nu în termenul comun, mai dilatoriu) a părților.

Toate aceste particularități de reglementare îi conferă procedurii sechestrului asigurătoriu un profil propriu, justificând cuprinderea ei între procedurile speciale, fiind vădită intenția legiuitorului de a asigura o judecată rapidă, consolidată, în planul protejării drepturilor creditorului, de caracterul executoriu al încheierii prin care prima instanță admite cererea, dispunând

înființarea sechestrului. Tot astfel și subsumat aceluiași rațiuni trebuie înțelese și specificul și limitele verificărilor făcute de instanță, fiind oportun – și în spiritul legii – ca acestea să se limiteze la cercetarea condițiilor fixate prin prevederile art. 953 NCP.

În același timp însă – ca o consecință implicită, dar certă a acestor particularități procedurale –, devine limpede că, atâta vreme cât judecata unei cereri de sechestrul asigurător (inclusiv judecata căii de atac a apelului, când aceasta este declarată) se realizează de urgență, deci în termene care trebuie să fie foarte scurte, fără citarea părților înaintea primei instanțe, iar în apel cu citarea lor în termen scurt, și, totodată, în condițiile în care termenul de apel este unul special (de doar 5 zile, deci mult abreviat în raport cu cel de drept comun, a cărui durată este de 30 de zile), se impune în mod firesc concluzia că o asemenea judecată nu ar putea oferi, pentru situația în care instanța și-ar dori totuși să cerceteze și alte aspecte ale cauzei – inclusiv dintre acelea care ar viza o cunoaștere mai detaliată a raporturilor juridice dintre părți –, condiții cu adevărat suficiente și oportune unei asemenea cunoașteri, care să satisfacă exigențele care în mod obișnuit sunt asociate dreptului la un proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 par. 1 din Convenția europeană a drepturilor omului și ale art. 6 alin. (1) NCP.

Fără a stăruii, Înalta Curte amintește doar că realizarea efectivă a dreptului la apărare și asigurarea în concret a contradictorialității în beneficiul părților, precum și, pentru instanță, asigurarea cadrului necesar realizării unei verificări jurisdicționale complete în ceea ce privește fondul raporturilor juridice dintre părți impun, cu necesitate, un alt regim procedural decât acela caracterizat prin urgență, neparticiparea părților la judecata în primă instanță sau abrevierea unor termene procedurale.

În considerarea unor asemenea rațiuni și argumente s-a afirmat în doctrină și în jurisprudență (inclusiv sub fostul Cod de procedură civilă) că în cadrul sechestrului asigurător nu se discută fondul litigiului, spunându-se uneori și că hotărârea prin care se înființează sechestrul nici măcar nu s-ar bucura de autoritate de lucru judecat.

Când însă, precum prin decizia civilă nr. 284/A/2019 a Curții de Apel Cluj (căreia instanța de apel din prezentul proces i-a atribuit un rol fundamental, în virtutea dezlegărilor cuprinse în considerentele ei), instanța, dovedind zel procedural, nu se mărginește la a verifica îndeplinirea condițiilor stabilite prin prevederile art. 953 NCP, ci face aprecieri inclusiv cu privire la fondul raporturilor juridice dintre părți, devine necesar a considera, din rațiunile expuse mai sus, că toate aceste dezlegări sunt neavenite, ele excedând limitelor de verificare specifice procedurii sechestrului. Într-o asemenea situație, respectivele considerente trebuie apreciate ca aparținând categoriei

celor indiferente/supraabundente, deci care, prin caracterul lor neavenit, nu dobândesc privilegiul autorității de lucru judecat, ele neavând vocația de a susține dispozitivul hotărârii, în sensul prevederilor art. 430 alin. (2) NCPC.

Astfel fiind, rezultă că, în prezentul proces, instanța de apel a făcut o greșită interpretare și aplicare a prevederilor art. 431 alin. (2) NCPC atunci când a recunoscut autoritate de lucru judecat dezlegărilor făcute, prin decizia civilă nr. 284/A/2019 a Curții de Apel Cluj, cu privire la fondul raporturilor juridice dintre părți. Pe cale de consecință, instanța de apel a greșit și atunci când nu a înțeles să ofere o proprie analiză susținerilor și apărărilor părților, deși această analiză, în sus-menționatele circumstanțe ale cauzei, era necesară.

Se impun, așadar, admiterea recursului în baza prevederilor art. 496 alin. (2) și art. 497 alin. (1) NCPC, casarea deciziei și trimiterea apelului spre rejudecare la aceeași curte de apel, căci, în concret, fondul cauzei a rămas necercetat. În rejudecare, se vor analiza toate susținerile și apărările părților privitoare la raporturile juridice dintre ele, în relație cu efectul devolutiv al apelului și, după caz, cu observarea limitelor acestuia.

3. Acțiune în pretenții întemeiată pe răspunderea civilă delictuală, analizată și respinsă pe fond. Promovarea unei noi acțiuni privind aceleași pretenții, întemeiată pe îmbogățirea fără justă cauză. Inadmisibilitate

NCPC, art. 430, art. 431
NCC, art. 1345, art. 1348, art. 1349

Câtă vreme acțiunea întemeiată pe instituția răspunderii civile delictuale exercitată de reclamant în precedentul proces, privitoare la aceleași pretenții, a constituit un demers procedural util și admisibil, însă neîntemeiat pe fondul lui, deci sub aspectul justeții pretențiilor formulate, exercitarea ulterioară a unei noi acțiuni în justiție în legătură cu aceleași sume de bani, sub forma unei acțiuni în îmbogățire fără justă cauză, apare ca inadmisibilă.

I.C.C.J., s. I civ., dec. nr. 690 din 31 martie 2022, www.iccj.ro

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată la 26 februarie 2016 pe rolul Tribunalului Arad, Secția I civilă, reclamantii A. și B., prin mandatar, au solicitat obligarea, în solidar, a pârâților SC C. SRL, D. și E. la plata sumelor de 210.000 de euro și 77.800 de dolari americani, în echivalent în lei la cursul Băncii Naționale a României din data plății.